

[Fraenkel.]

fra de ærede Medlemmer Hr. Drachmann og Hr. Bindslev angaaende Ændringsforslag Nr. 317 om Lange-Müllers Legat, og jeg skal heller ikke glemme at gøre det i en kort Bemærkning til Slut. Imidlertid kom Diskussionen jo ogsaa til at dreje sig om Biblioteker og Biblioteksforhold og om en Række Forhold, som jeg i flere Aar med Interesse har fulgt og egentlig er glad ved at faa en Lejlighed til at udtale mig om. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem Hr. Bindslev i hans Syn paa Bibliotekernes Pligter. De skal ikke alene formidle mellem Forfattere og Læsere paa den Maade, at Læserne faar de Bøger, de vil have, men jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at de ogsaa har en Pligt til at vejlede, til at hjælpe, og jeg vil gøre opmærksom paa, at denne Pligt varetages overordentlig forskelligt af de store Biblioteker her i Byen — jeg tænker nærmest paa det kgl. Bibliotek og paa Universitetsbiblioteket. Gaar man op i Universitetsbiblioteket og søger en eller anden Oplysning, saa er man ganske sikker paa at blive mødt med den største Velvillie og med den største Hjælpsomhed; deroppe forstaar de Herrer, at de er til for at hjælpe dem, der søger Kundskab, og det vilde være let for mig at fremdrage bestemte Eksempler i saa Henseende. Paa det kgl. Bibliotek mødes man derimod med en embedsmæssig Kulde og med en Afsluttethed i en Form, som gør, at man aldeles ikke faar Lyst til at bruge dette herlige Apparat, som det kgl. Bibliotek er. Denne herlige Læsesal f. Eks., som det laa saa nær for os at søge over til, den søger jeg praktisk talt aldrig paa Grund af hele den overembedsmæssige Maade, hvorpaa man modtages dér. Det var mig meget let at anføre Eksempler paa dette, men jeg skal ikke optage Tiden med det. Derimod kunde jeg have Lyst til at nævne en Oplevelse, jeg har haft paa et Bibliotek i et Land, der i kulturmæssig Henseende ikke naar os til Skulderen. Det var i Melbourne, hvor der er et ret stort og smukt Bibliotek, hvor jeg gik op for at søge en bestemt Bog. Jeg henvendte mig til Bibliotekaren, og han bad mig tage Plads og sige, hvilken Bog jeg vilde have, og saa kom han i Løbet af „Nul Komma fem“ med Bogen, men tillige med en 5—6 andre Bøger og nogle Tidsskrifter, og da han vilde gaa, siger jeg: De glemte noget, dette her er ikke til mig. Jo, siger han, for det er noget om det samme eller beslægtede Emner, og maaske kunde det interessere Dem at se, hvad ogsaa disse Forfattere skriver. Se,

dette kalder jeg en ideel Biblioteksekspe-dition, men den vilde vi ikke kunne opleve her paa det kgl. Bibliotek. Hvis man ikke selv ved Besked til Punkt og Prikke om, hvad det er man vil, saa man, jeg havde nær sagt, kan angive Pagina for, hvor det staar i Bogfortegnelsen, saa kan man være ganske sikker paa, at nogen Hjælp faar man ikke.

Jeg understreger altsaa ogsaa for mit Vedkommende, at Bibliotekerne har Pligter ogsaa med Hensyn til at anskaffe Bøger af Forfattere, som ikke bliver læst, uagtet de maa siges at være betydelige — og saa skal jeg villigt indrømme, at hvem der er en betydelig Forfatter, er noget, man alle Dage har været ganske uenig om; enhver, der kender lidt til disse Forhold, ved, at der eksisterer i Verden bogstavelig talt ikke et Mesterværk, som er blevet læst og optrykt Aarhundrede efter Aarhundrede, uden at det i sin Tid overhovedet ingen Forlægger har kunnet faa, og hvis det endelig er lykkedes, idet en eller anden Mæcen har støttet det, saa er Værket da blevet rakkert til, saa ingen Mennesker har læst det den Gang.

Det ærede Medlem Hr. Axel Dam gjorde en Bemærkning, som jeg ofte har hørt ham gøre ogsaa i Anledning af det Spørgsmaal, som vi her debatterer. Han fandt det, som han saa smagfuldt udtrykker det, ganske utilladeligt, at andre Mennesker skulde betale for at sætte Forfattere i Stand til at skrive. Det ærede Medlem gentager denne Sætning saa ofte, at jeg faar Lyst til at spørge ham: Har det ærede Medlem egentlig nogen Forestilling om, hvad „andre Mennesker“ har maattet betale for at udklække ham f. Eks.? Det tror jeg ikke han har, det kan jeg ikke tænke mig, for i saa Fald vilde han vogte sig for at bruge netop denne Sætning.

Endelig vil jeg gerne sige et Par Ord til Slutning om Ændringsforslag Nr. 317 og først og fremmest give min fulde Tilslutning til, hvad der er sagt i denne Henseende om, at det er ganske utilbørligt, og jeg synes — det høje Finansudvalg maa tilgive mig, eller det høje Finansudvalg maa lade være at tilgive mig, men jeg maa sige, jeg synes, det er rent ud taktløst, at det samme høje Finansudvalg stiller dette Ændringsforslag. Men jeg har ogsaa et Par principielle Synspunkter at gøre gældende. Gang paa Gang giver vi Forfatterunderstøttelser og Understøttelser til Komponister og Musikere paa, om jeg saa maa sige, forventet Tillægsbevilling, det vil sige i Forventning om det, som disse Mennesker i Fremtiden vil præstere, og jeg har ikke det allermindste imod, at